Strąkowiec grochowy (*Bruchus pisorum* Linnaeus, 1758)

1. Systematyka

Rząd – chrząszcze (*Coleoptera*)
Rodzina – strąkowcowate (*Bruchidae)*
Plemię - *Bruchini*

2. Biologia i opis gatunku

Szkodnik ten występuje w jednym pokoleniu w ciągu roku. Chrząszcze zimują w przechowywanych nasionach opuszczając je w okresie wiosennym. Wychodzą one poprzez okienko w nasieniu, w którym zimowały po czym przelatują na plantacje grochu. Mogą też być zawleczone na pole wraz z materiałem siewnym. Chrząszcze zasiedlają groch już w okresie kwitnienia. Samice rozpoczynają składanie pojedynczych jaj na formujących się strąkach bezpośrednio po zakończeniu kwitnienia. Jedna samica może złożyć do 500 jaj. Wylęgające się larwy wgryzają się do nasion, gdzie przechodzą swój cały cykl rozwojowy, aż do stadium chrząszcza. W okresie jesiennym, chrząszcze opuszczają nasiona i przenoszą się do miejsc zimowania lub pozostają w nasionach, aż do wiosny. Rozwój larw trwa 40-50 dni, a chrząszcze żyją do 16 miesięcy. Pełny cykl rozwojowy szkodnika odbywa się tylko w warunkach polowych.

Morfologia. Chrząszcz jest koloru czarnego, pokryty szarobrązowymi włoskami. Osiąga długość 4-5 mm. Skrzydła (krótsze od odwłoka) są pokryte białymi plamkami, a przedplecze u podstawy posiada jedną większą plamkę. Górne człony czułka oraz przednie golenie są zółtobrązowe. Jajo, koloru żółtego, osiąga długość do 1.5 mm. Larwa jest beznożna, biaława, łukowato zgięta, z brązową głową. Osiąga długość 5-6 mm.

3. Opis uszkodzeń rośliny

Szkodnikami są larwy, które uszkadzają tylko nasiona. Na powierzchni uszkodzonego nasienia jest widoczny niewielki, ciemniejszy otwór wejściowy. Pozostaje on widoczny także w okresie, kiedy nasienie jest całkowicie dojrzałe. W okresie swego rozwoju, larwa wygryza krótki korytarz wewnątrz nasienia pozostając tam, aż do przepoczwarczenia się.

Strąkowiec grochowy

Strąkowiec grochowy – larwa w nasieniu

Strąkowiec grochowy – uszkodzenia nasion

4. Metodyka wykonania obserwacji

Polegają one na stwierdzeniu obecności chrząszczy w końcowej fazie kwitnienia i początku formowania się strąków (skala BBCH 6/67-69, 7/71-73) w pasie do 15 m w głąb plantacji. Obserwacje wykonuje się na wyznaczonych czterech poletkach wielkości 10m^2 każde, na plantacji o powierzchni do 2 ha. Każdy następny hektar obejmuje dalsze 10 m^2 powierzchni. W okresie dojrzewania nasion (ocena szkodliwości), należy postępować wg metodyki podanej w pkt. 6.

5. Próg zagrożenia i terminy zabiegów

Odłowienie minimum 2 chrząszczy na 10 m^2 powierzchni plantacji z roślin w okresie kwitnienia (skala BBCH 6/61-69) jest sygnałem do rozpoczęcia czynności ochronnych. Zabiegi ochronne (2-krotne interwencyjne opryskiwanie plantacji insektycydami w odstępie 5-7 dni), wykonuje się po kwitnieniu (skala BBCH 7/71-79).

6. Ocena szkodliwości

Ocena polega na losowym zebraniu 3 x po 100 strąków po przekątnej pola o powierzchni do 2 ha, w okresie zasychania strąków (skala BBCH 8/88-89). Każdy następny hektar obejmuje dalsze 100 losowo zebranych strąków. Po wyłuskaniu, należy ustalić liczbę (procent) uszkodzonych przez larwy nasion.

Ocena stopnia uszkodzenia roślin:

- słaby: do 5% uszkodzonych nasion,
- średni: do 10% uszkodzonych nasion,
- silny: powyżej 10% uszkodzonych nasion.